

VII. KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI

1. Omówienie wyników

1. W IV kwartale 2015 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) spadła, osiągając poziom -19,3 punktu. Wynik ten jest o 49,9 pkt. niższy od wskazania z poprzedniego kwartału, a także znacząco (o 23,9 pkt.) poniżej oczekiwań wyrażonych przez banki w poprzednim badaniu. Na spadek wartości wskaźnika bardzo silnie wpłynęło pogorszenie się sald odpowiedzi na pytania o wynik z działalności bankowej i wypracowany zysk. Również wpływ salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia był negatywny. Spodziewane jest nieznaczne polepszenie sytuacji w kolejnym okresie, a wartość wskaźnika prognozowanej koniunktury wynosi 2,3 pkt.

2. W ostatnich kilku kwartałach wynik z działalności bankowej (netto) podlegał znacznym wahaniom. W IV kwartale 2015 r. wartość salda odpowiedzi na to pytanie obniżyła się do 5,0 pkt., podczas gdy w III kwartale wyniosła 55,6. Obecny wynik okazał się gorszy od oczekiwań sprzed trzech miesięcy (o 24,4 pkt.). Przewidywania na kolejny kwartał wskazują na nieznaczny wzrost wyniku z działalności bankowej; wartość salda prognostycznego wynosi 15,0 pkt.

3. W IV kwartale 2015 r., podobnie jak we wcześniejszym, wartość salda odpowiedzi na pytanie o warunki prowadzenia działalności bankowej była ujemna i wyniosła -76,2 pkt. Obecna wartość salda wskazuje na pogarszanie się warunków do prowadzenia działalności bankowej w dużo większym stopniu niż w poprzednim kwartale. Bieżąca ocena jest gorsza od oczekiwań sektora z poprzedniego kwartału (o 52,7 pkt.). Przewidywane jest dalsze pogorszenie (wartość salda prognostycznego równa 81,0 pkt.).

4. Wartość wskaźnika prostego obrazującego wielkość wypracowanego zysku jest ujemna i wynosi -55,0 pkt. Kwartalnie spadła o 88,3 pkt. i jest o 55 pkt. niższa od oczekiwań wyrażonych w Q3 2015. Z opinii respondentów wynika, że w kolejnym kwartale zyski nieznacznie wzrosną; wartość salda prognostycznego wynosi 5,0 pkt.

5. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o jakość portfela wzrosła nieznacznie (do poziomu +15 pkt.). Wciąż liczba banków, w których jakość portfela się poprawia, jest wyższa niż tych, w których się pogarsza. Obecna wartość salda jest niższa od oczekiwań z poprzedniego kwartału (o 8,5 pkt.). Banki nie spodziewają się zmian jakości portfela w najbliższym okresie (wartość salda przewidywań wynosi 0 punktów).

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi spada. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wyniosła +14,3 pkt. (o 7,9 pkt. poniżej odczytu z poprzedniego kwartału). Ponad połowa banków (76,2 %) wskazuje na stabilizację w tym obszarze. Obecna wartość salda jest nieznacznie niższa od oczekiwań z poprzedniego kwartału. Spodziewany jest wzrost zainteresowania usługami bankowymi w I kwartale 2016 r. (wartość salda przewidywań równe 10 pkt.).

7. W IV kwartale 2015 r. banki po raz kolejny zadeklarowały chęć zmniejszenia zatrudnienia (wyjątkiem był poprzedni kwartał). Bieżąca wartość salda (-7,9 pkt.) wskazuje na nieznaczną obniżkę zatrudnienia i jest o 10,8 pkt. niższa od wartości w poprzedniego kwartału. Jest natomiast wyższa (o ok. 7,7 pkt.) od oczekiwań z poprzedniego kwartału. Banki planują dalsze cięcia zatrudnienia w kolejnym kwartale; wartość salda oczekiwań wynosi -13,2 pkt.

8. W IV kwartale 2015 r. przeciętne odczucia dotyczące dolegliwości barier w sektorze bankowym nie uległy znaczącej zmianie. W grupie barier na pierwszym miejscu znalazły się bariery

prawne (63,6 % wskazań, spadek w porównaniu z poprzednim badaniem), następnie obciążenia podatkowe (54,5 %, znaczny wzrost w porównaniu z poprzednim kwartałem) oraz bariery związane z niedostatecznym popytem na usługi finansowe (45,5 % wskazań) i trudności z pozyskaniem klientów (45,5 %). Nowym zjawiskiem są częste wskazania na obciążenia podatkowe, co może mieć związek z wprowadzeniem przez rząd podatku od aktywów bankowych. W kolejnym kwartale rozwój banków najprawdopodobniej będzie powstrzymywany przez obciążenia podatkowe, bariery prawne, a także trudności z pozyskaniem klientów.

9. W minionym kwartale wartość wskaźnika prostego dla pytania o dynamikę inwestycji kapitałowych nieznacznie spadła względem wartości z poprzedniego badania (+10,5 pkt. wobec +11,8 pkt. poprzednio). Odczyt ten wskazuje, że banki rozpoczynają odbudowę swoich pozycji inwestycyjnych. Obecna wartość salda jest poniżej przewidywań z poprzedniego kwartału (o 8,2 pkt.). Prognozy respondentów również wskazują na powiększenie inwestycji kapitałowych w kolejnym kwartale (wartość salda przewidywań wynosi +10,5 punktu).

10. Udział banków, które spodziewają się, że wielkość *spreadu* będzie się zmniejszać, wzrósł z 17,6 % do 21,1 %, a udział tych, które spodziewają się krótkookresowego jego wzrostu, spadł z 35,3 % do 31,6 %. W długim horyzoncie banki również spodziewają się stabilizacji *spreadu*. Obecnie 52,6 % badanych oczekuje stabilizacji *spreadu* w horyzoncie 12 miesięcy, a udział tych, którzy prognozują wzrost *spreadu* (36,8 %) przewyższa udział tych, którzy przewidują jego spadek (10,5 %).

11. Po okresie stabilizacji wartości złotego w I połowie 2015 r. respondenci z sektora bankowego najczęściej wskazują, że w krótkim horyzoncie wartość polskiej waluty będzie spadać (50,0 % badanych). Znacznie mniej niż poprzednim kwartale, bo tylko 18,2 %, wskazuje na prawdopodobną aprecjację złotego, a 31,8 % na możliwą stabilizację jego wartości w krótkim terminie. W długim okresie po raz pierwszy od wielu kwartałów zdanie banków jest podzielone. Grupa respondentów oczekujących aprecjacji złotego w długim okresie stanowi 40,9 %, podczas gdy 45,5 % banków spodziewa się deprecjacji (w poprzednim kwartale 11,1 %). Ankietowani są więc znacznie mniej optymistyczni niż w poprzednim kwartale, co może mieć związek z obniżeniem ratingu kredytowego Polski przez agencję Standard & Poor's.

12. W kontekście ostatnich zmian w składzie RPP niektóre banki nabrały przekonania o możliwości dalszych obniżek stóp procentowych w najbliższej przyszłości. W formułowanych krótkoterminowych prognozach 86,4 % respondentów z sektora bankowego spodziewało się stabilizacji stóp procentowych na obecnym poziomie, a 13,6 % ich obniżenia. W dłuższym horyzoncie czasowym banki również wskazują częściej na możliwość obniżenia (36,4 %) niż podniesienia stóp (9,1 %). 54,5 % ankietowanych przewiduje, że w perspektywie 12 miesięcy obecny poziom stóp utrzyma się.

13. Od IV kwartału 2008 r. większość respondentów badania koniunktury w sektorze bankowym niezmiennie przewidywała utrzymanie się aktualnej sytuacji gospodarczej w kraju. Podobne opinie widoczne są również w przewidywaniach na I kwartał 2016 r. Odsetek respondentów spodziewających się braku jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w krótkiej perspektywie wynosi 80 %. Pozostałe banki wskazują na poprawę sytuacji gospodarczej. Należy się zatem spodziewać utrzymania w najbliższym okresie ścieżki wzrostu gospodarczego na podobnym do dotychczasowego poziomie. Prognozy długookresowe są identyczne z prognozami krótkookresowymi (80 % bez zmian i 20 % poprawa).

14. W ostatnim okresie sytuacja sektora finansowego na tle innych sektorów gospodarki zaczęła się gwałtownie pogarszać. Po pięciu odczytach z rządu, w których odsetek banków oceniających korzystnie sytuację w sektorze finansowym na tle innych sektorów w gospodarce przewyższał odsetek

tych, którzy oceniali ją negatywnie, obecnie, piąty kwartał z rzędu, obserwowane jest odwrócenie tej tendencji. Odsetek respondentów przewidujących brak jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w krótkiej perspektywie wynosi 28,6 % (w poprzednim kwartale 70,6 %), pozostali respondenci wskazują na negatywne krótkookresowe perspektywy dla branży finansowej (71,4%, podczas gdy w poprzednim kwartale 17,6 %); żaden bank nie spodziewa się, by sytuacja sektora poprawiła się na tle innych branż. Przewidywania długookresowe wskazują, że niemal wszystkie banki spodziewają się pogorszenia się sytuacji (95,2 %). 4,8 % ankietowanych wierzy, że sytuacja nie ulegnie zmianie, podczas gdy na możliwą poprawę sytuacji nie wskazał żaden bank. Bardzo pesymistyczne podejście banków do oceny swojej sytuacji na tle gospodarki może być związane ze wzrostem obciążeń podatkowych, składek na BFG oraz proponowanym przymusowym programem przewalutowania kredytów w walutach obcych, który według „Raportu o stabilności systemu finansowego”, wydanego przez NBP, może przyczynić się do znacznego osłabienia zysków i pozycji kapitałowej większości instytucji finansowych.

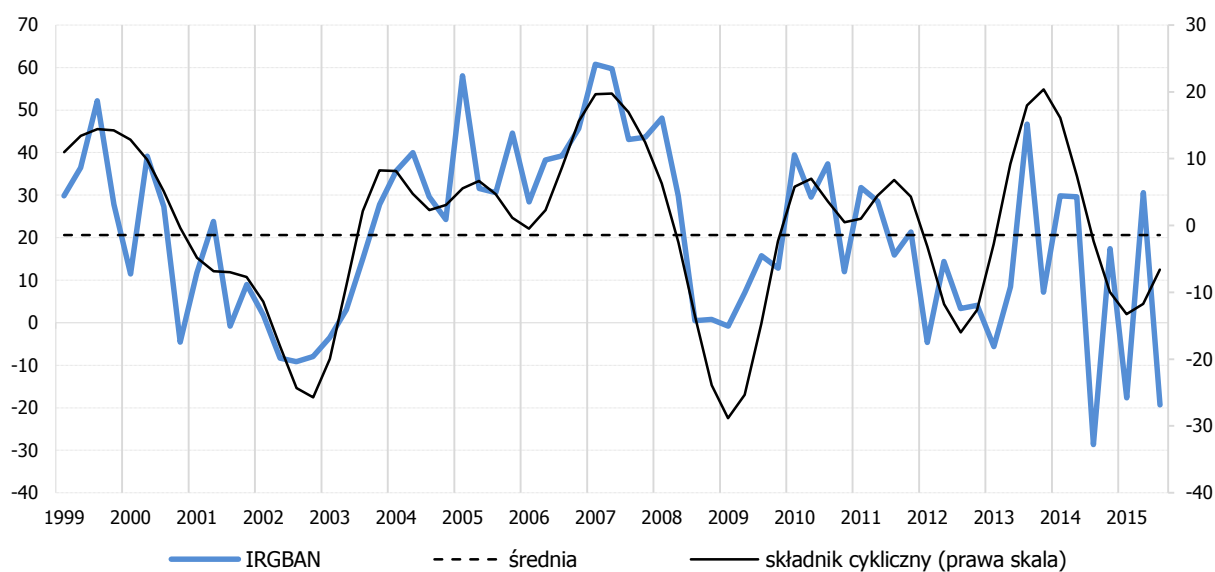
15. 68,4 % ankietowanych przewiduje utrzymanie obecnego wyniku na operacjach *reverse-repo* w I kwartale 2016 r. Pozostali wskazują na pogorszenie wyniku. Struktura przewidywań respondentów wskazuje na stabilizację możliwości generowania zysków z operacji *reverse-repo* również w długim okresie (73,7 % banków). Pozostałe banki spodziewają się pogorszenia sytuacji.

16. Deflacja sięgnęła w grudniu 2015 r. poziomu -0,5 % w ujęciu rocznym. Jest to głównie związane z niskimi cenami surowców. Respondenci z sektora bankowego spodziewają się odwrócenia tej tendencji już w najbliższych miesiącach. 54,5 % badanych spodziewa się wzrostu cen w I kwartale 2016 r. Pozostali przewidują utrzymanie się cen na niezmiennym poziomie. Oczekiwania dotyczące inflacji w długim okresie znajdują się pod wpływem czynników popytowych i tym samym są zdecydowanie silniej zorientowane na możliwy wzrost inflacji. Obecnie aż 90,9 % respondentów spodziewa się jej przyspieszenia, a jedynie 9,1 % oczekuje, że dynamika cen nie ulegnie zmianie.

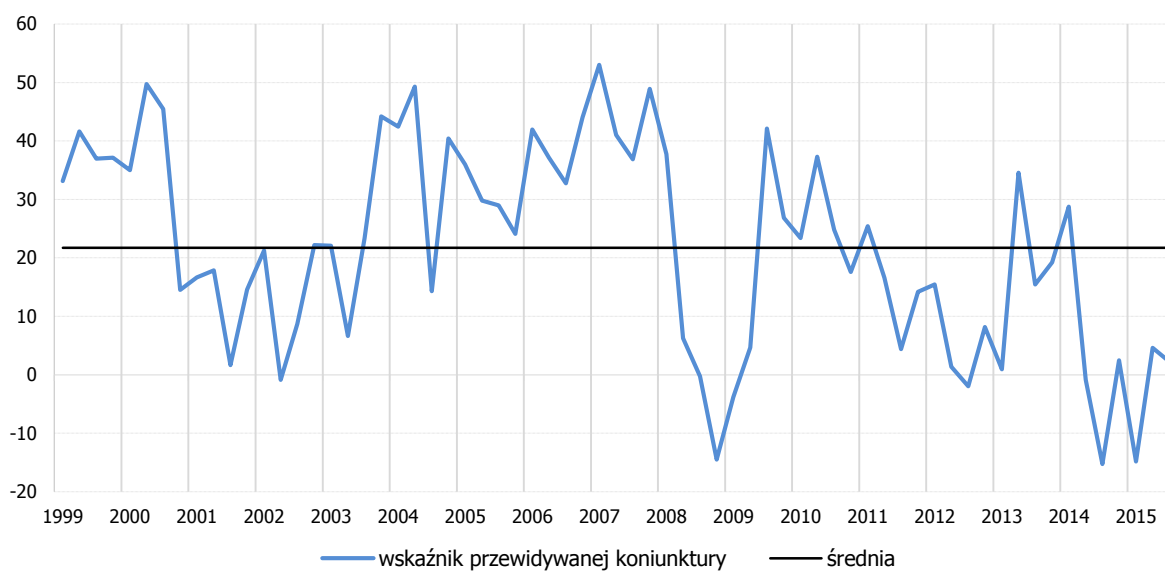
17. Przewidywania dotyczące krótkookresowego kształtowania się realnej podaży pieniądza wskazują na jej stabilizację, co oznacza zakończenie trendu wzrostowego budującego się w poprzednich kwartałach. Tylko 36,4 % respondentów przewiduje wzrost podaży pieniądza w krótkim okresie, podczas gdy udział tych banków, które oczekują, że podaż się nie zmieni, wynosi 54,5 %. Długookresowe oczekiwania respondentów co do kierunku ewentualnej zmiany podaży pieniądza wskazują na jej wzrost. Wzrostu podaży w nadchodzącym roku spodziewa się 50 % badanych, 27,3 % wskazuje na brak zmiany, a 22,7 % spodziewa się jej spadku.

2. Wyniki szczegółowe

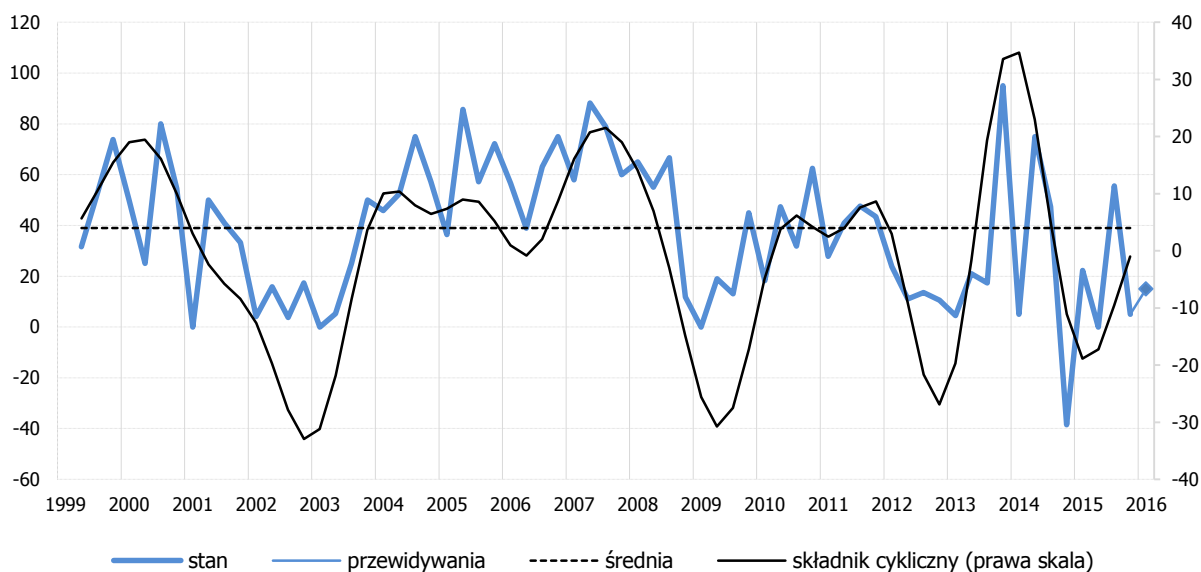
WSKAŹNIK KONIUNKTURY

	Q3 2014	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	29,6	-28,6	17,4	-17,7	30,6	-19,3
wskaźnik prognozowanej koniunktury	-0,9	-15,3	2,5	-14,8	4,6	2,3

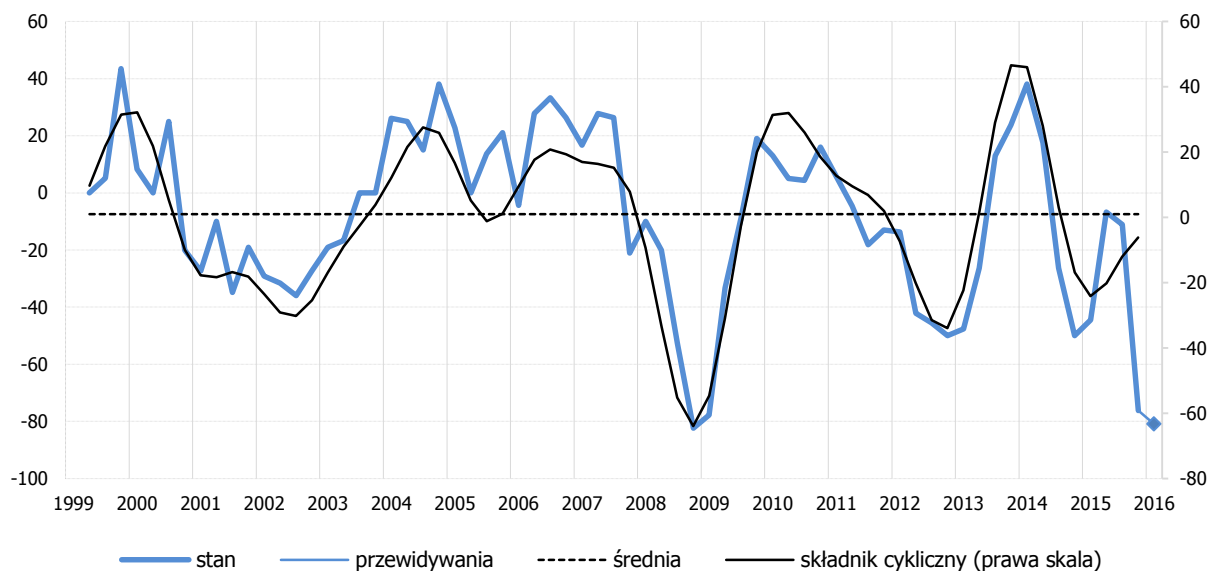

WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ (NETTO)

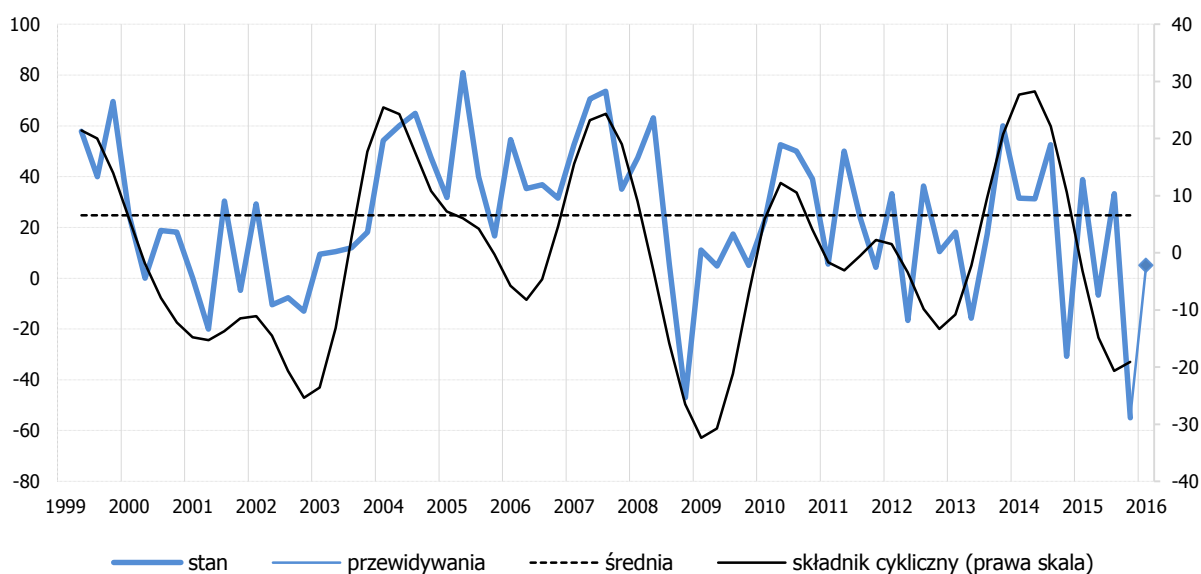
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. wzrost	15,4	55,5	40,0	61,1	40,0	40,0
2. brak zmiany	30,8	11,1	20,0	33,3	25,0	35,0
3. spadek	53,9	33,3	40,0	5,6	35,0	25,0
saldo (1.-3.)	-38,5	22,2	0,0	55,5	5,0	15,0

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

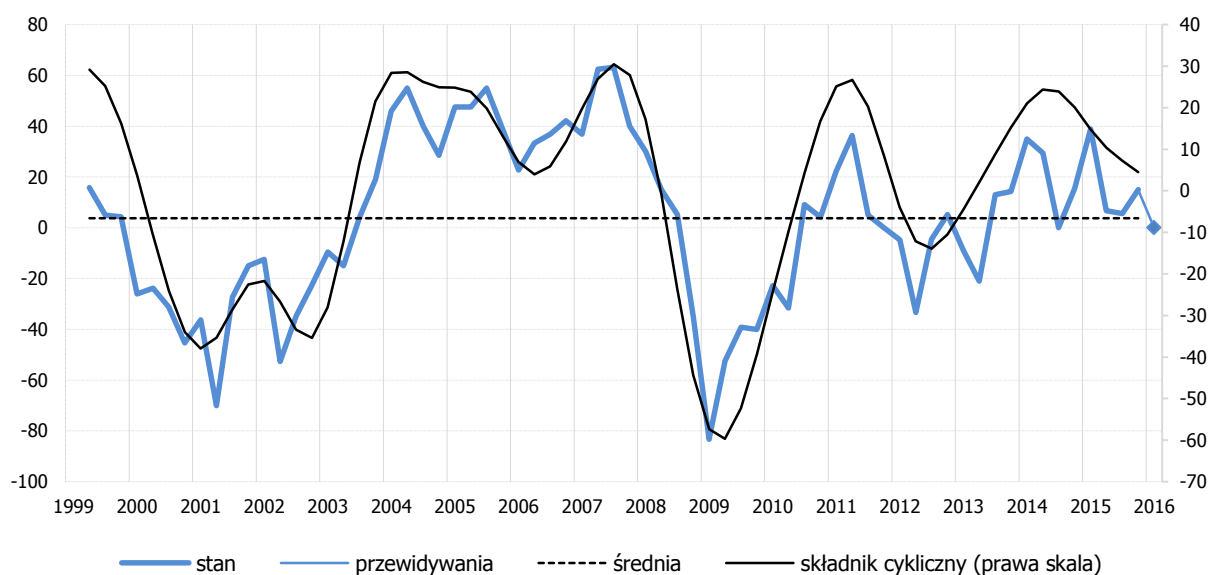
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. poprawa	0,0	11,1	6,6	5,6	0,0	0,0
2. brak zmiany	50,0	33,3	80,0	77,8	23,8	19,0
3. pogorszenie	50,0	55,5	13,3	16,7	76,2	81,0
saldo (1.-3.)	-50,0	-44,4	-6,7	-11,1	-76,2	-81,0

WIELKOŚĆ WYPRACOWANEGO ZYSKU

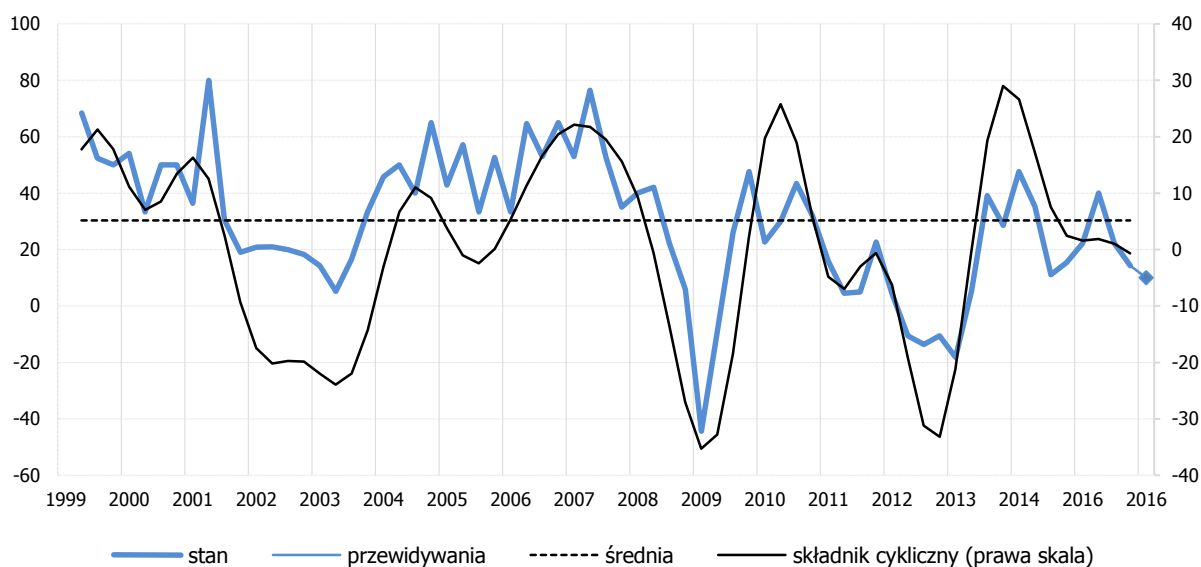
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. wzrost	23,1	66,7	33,3	55,5	15,0	45,0
2. brak zmiany	23,1	5,6	26,7	22,2	15,0	15,0
3. spadek	53,9	27,8	40,0	22,2	70,0	40,0
saldo (1.-3.)	-30,8	38,9	-6,7	33,3	-55,0	5,0

JAKOŚĆ PORTFELA NALEŻNOŚCI

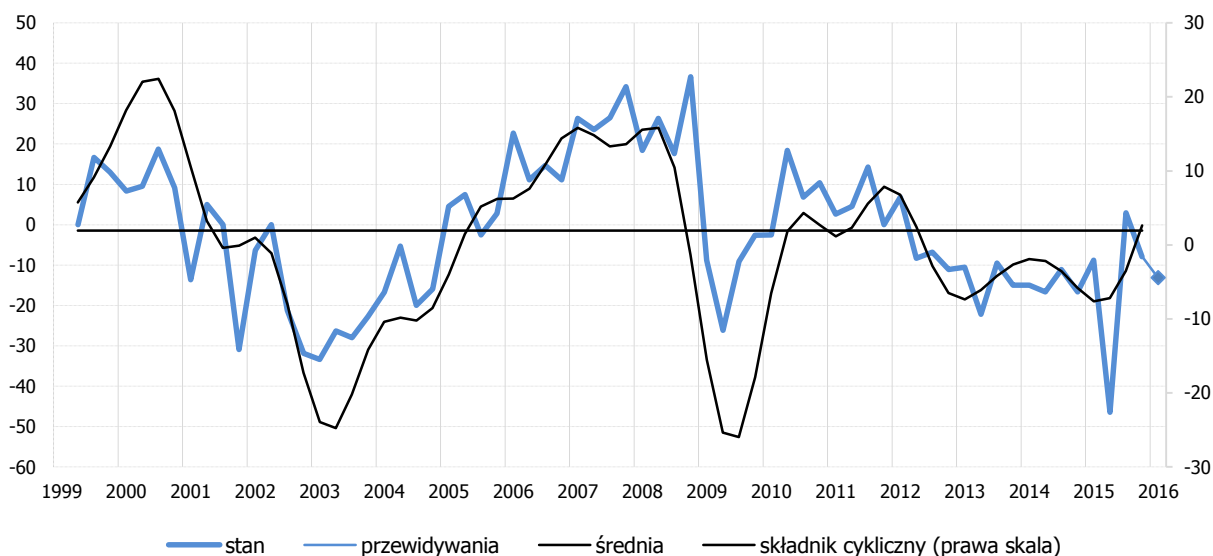
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. poprawa	38,5	50,0	26,7	22,2	25,0	5,0
2. brak zmiany	28,5	38,9	53,3	61,1	65,0	90,0
3. pogorszenie	23,1	11,1	20,0	16,6	10,0	5,0
saldo (1.-3.)	15,4	38,9	6,7	5,6	15,0	0,0

OGÓLNE ZAINTERESOWANIE KLIENTÓW USŁUGAMI BANKOWYMI

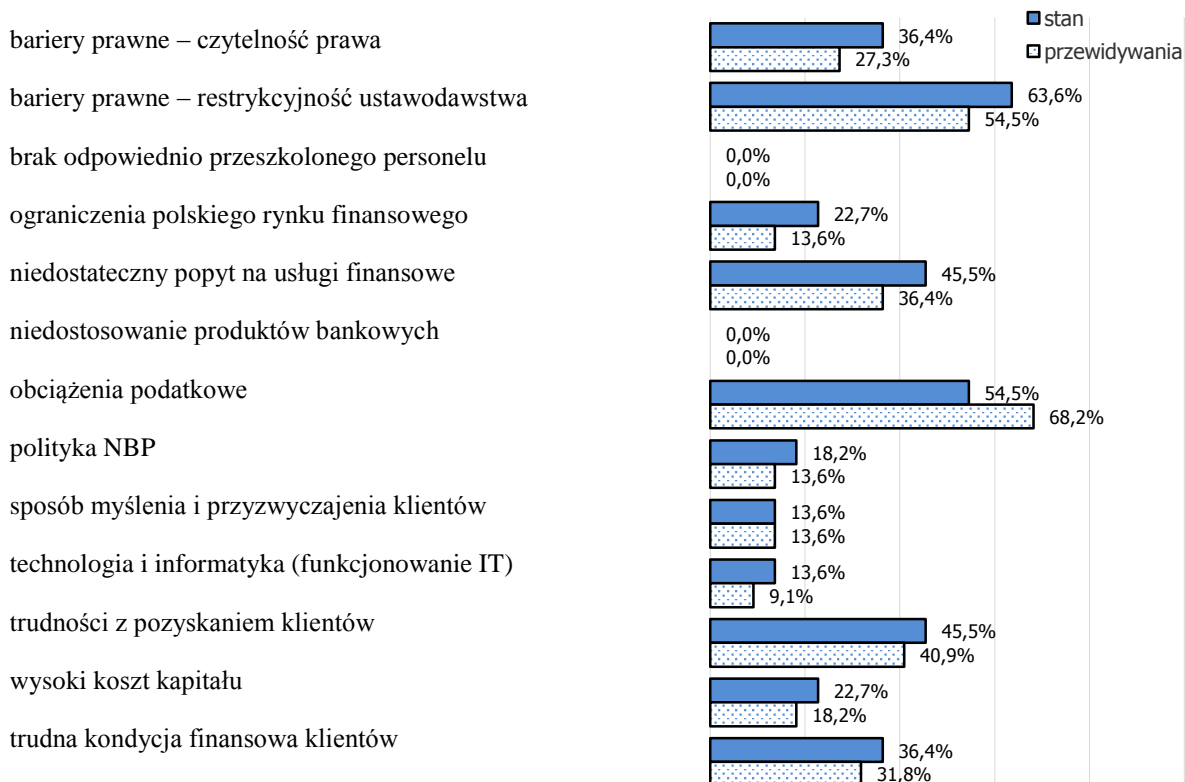
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. wzrost	23,1	27,8	46,7	27,8	19,0	10,0
2. brak zmiany	69,2	66,7	46,7	66,7	76,2	90,0
3. spadek	7,7	5,6	6,7	5,6	4,7	0,0
saldo (1.-3.)	15,4	22,2	40,0	22,2	14,3	10,0

WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA

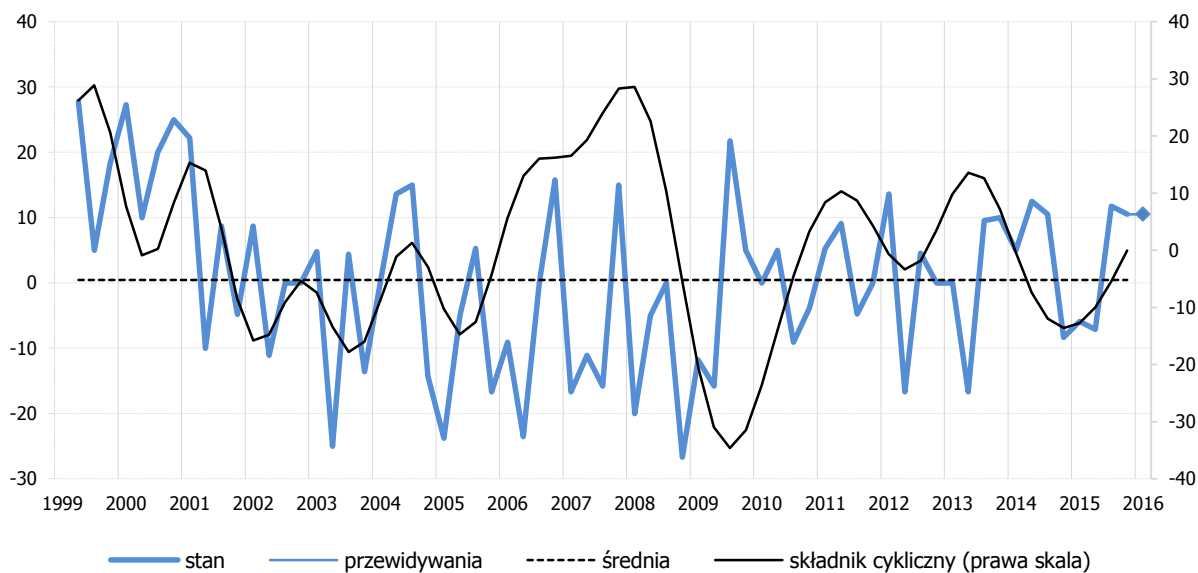

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. wzrost >2,5 %	0,0	0,0	0,0	5,9	0,0	0,0
2. wzrost <2,5 %	8,3	11,8	0,0	23,5	10,5	5,3
3. brak zmiany	50,0	58,8	21,4	41,2	63,2	68,4
4. spadek <2,5 %	41,7	29,4	64,3	29,4	26,3	21,1
5. spadek >2,5 %	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	5,3
saldo (1.+2.-4.-5.)	-16,7	-8,8	-46,4	2,9	-7,9	-13,2

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ BANKÓW

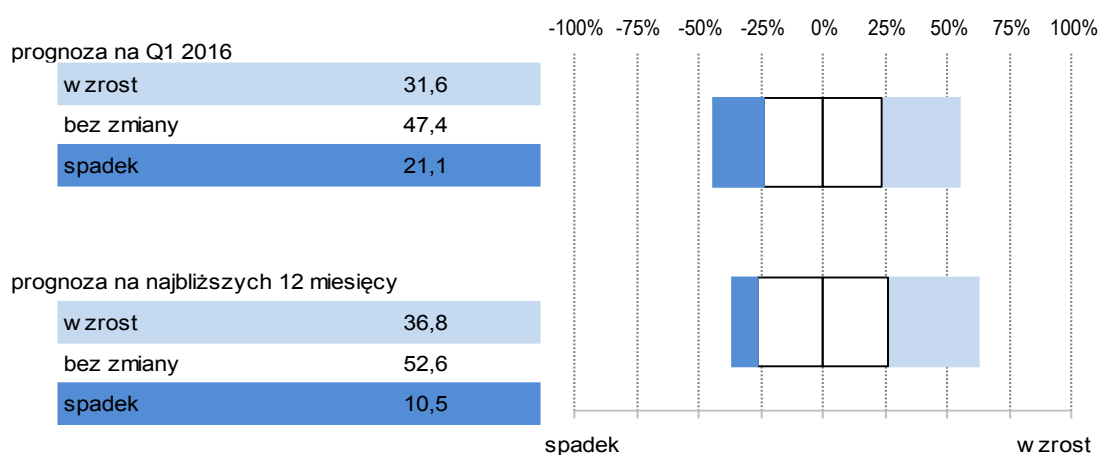

INWESTYCJE KAPITAŁOWE

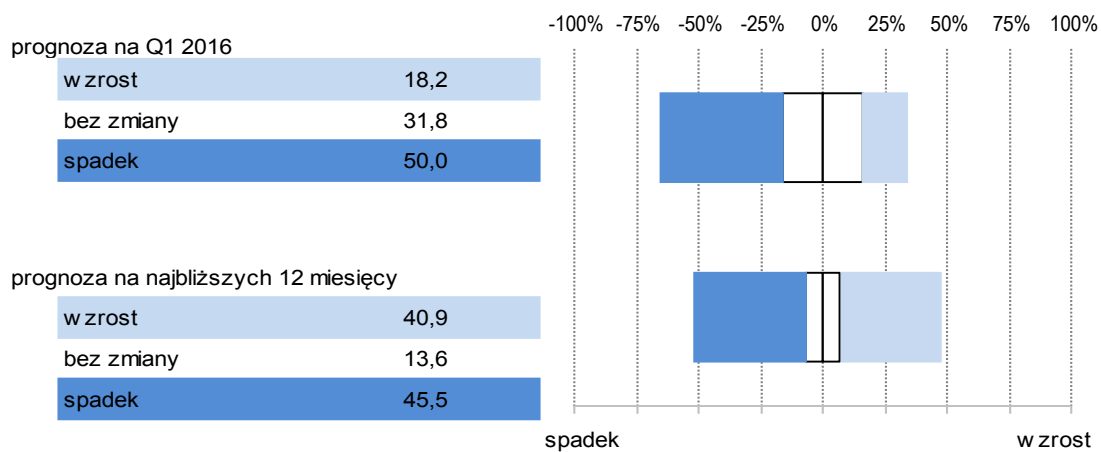

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	przewidywania
1. wzrost	0,0	5,9	7,1	17,7	10,5	10,5
2. brak zmiany	91,7	82,4	78,6	76,5	89,5	89,5
3. spadek	8,3	11,8	14,3	5,9	0,0	0,0
saldo (1.-3.)	-8,3	-5,9	-7,1	11,8	10,5	10,5

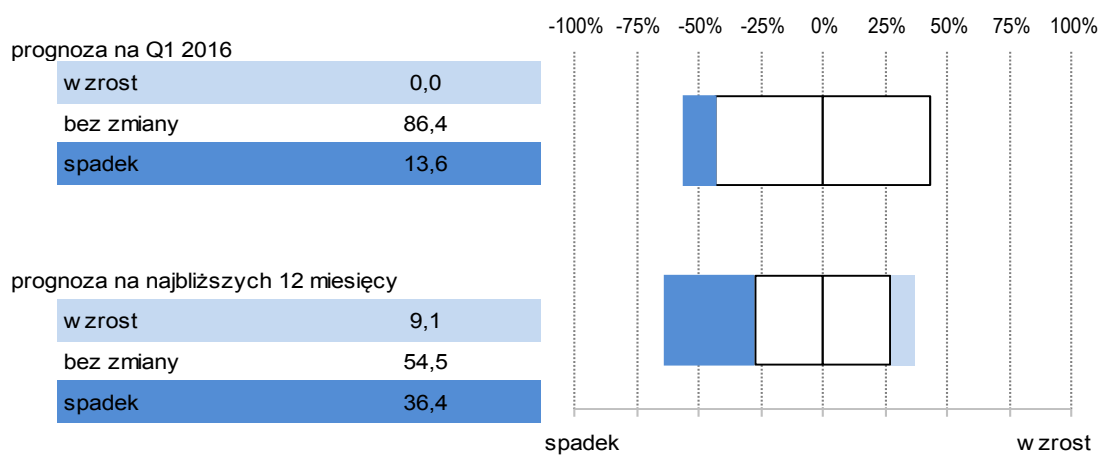
SPREAD (ROZSTĘP) MIĘDZY OPROCENTOWANIEM KREDYTÓW I DEPOZYTÓW

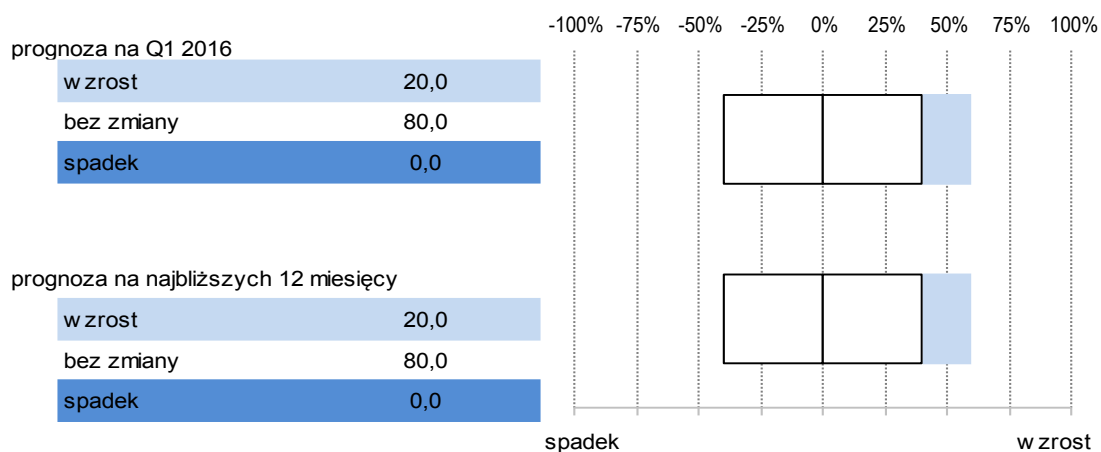
KURS PLN WZGLĘDEM PARYTETU (KOSZYKA WALUT)

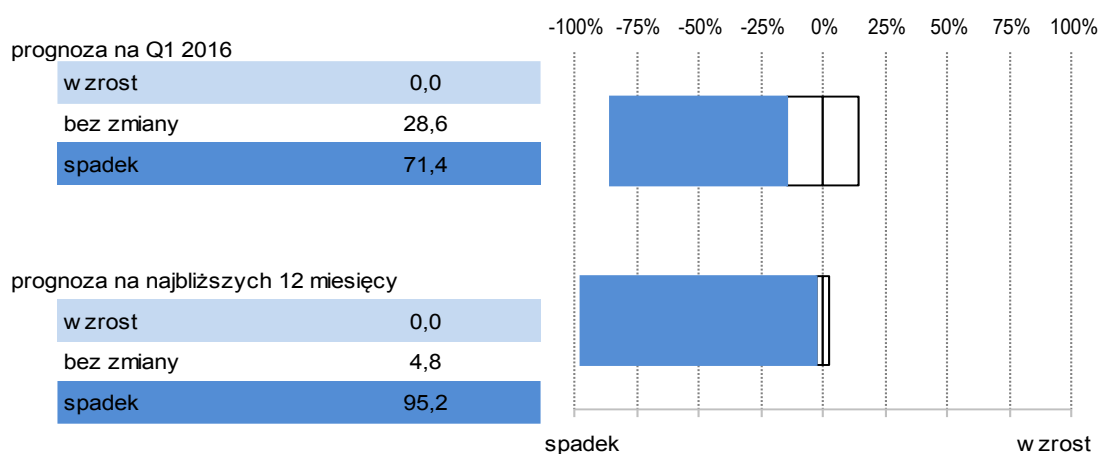
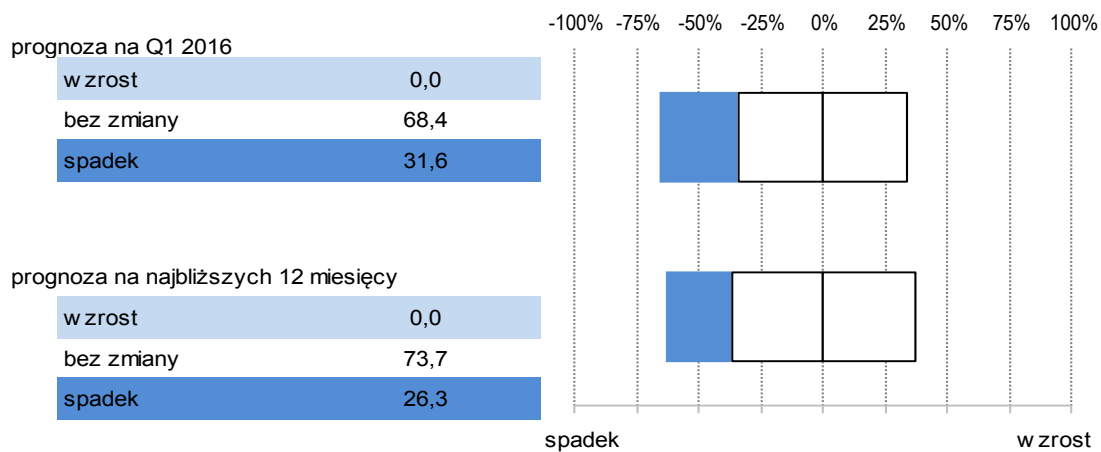
STOPY PROCENTOWE NBP (OGÓLNA TENDENCJA)

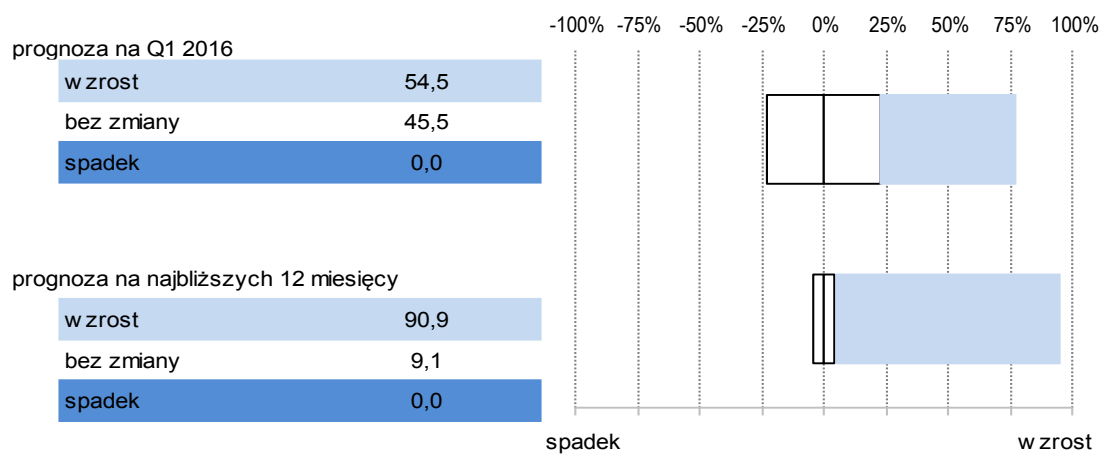
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI POLSKIEJ NIEZALEŻNIE OD SYTUACJI SEKTORA FINANSOWEGO

OGÓLNA SYTUACJA SEKTORA FINANSOWEGO NA TLE POLSKIEJ GOSPODARKI

WYNIK NA OPERACJACH *REVERSE-REPO* (POMNIEJSZY O *REPO*)

POZIOM INFLACJI

REALNA PODAŻ PIENIĄDZA

